

Aabenraa
Kommune

Helhedsplan for vandfaciliteter og aktiviteter 2021-31

Indholdsfortegnelse

Baggrund	02
Indledning	03
Proces	04
Udvikling inden for tre områder	05
Nedslag i analysen	08
Realisering	13

Baggrund

Formålet med denne Helhedsplan for vandfaciliteter og aktiviteter er at få et strategisk værktøj, der kan danne grundlag for at træffe beslutninger og lave gode investeringer på svømme- og vandkulturområdet i Aabenraa Kommune i de kommende 10 år. Med Aabenraa Kommunes kystlinje, søer, grusgrave og friluftsbade samt indendørs svømmefaciliteter er der et stort potentiale for at udvikle rekreative tilbud til kommunens borgere, der kan skabe mere aktivitet og bidrage til at skabe gode oplevelser.

Helhedsplanen ser området i et samlet langsigtet udviklingsperspektiv og sætter retning for, hvor der er potentialer for udvikling både for indendørs- og udendørs faciliteter. Helhedsplanen taler ligeledes ind i flere politikker og strategier på kultur- og fritidsområdet samt i Plan og Udviklings Handleplan for lokalsamfund i landdistrikterne 2019-2023.

Helhedsplanen er blevet til efter tæt samarbejde med udvalgte rådgivere fra Keingart samt partnerne bag den nationale analyse *Faciliteter til danskernes svømme- og vandkultur*, der er Lokale og Anlægsfonden, Dansk Svømmeunion og Danske Svømmebade samt Norges Teknisk-Naturvidenskabelige Universitet.

Indledning

Den nationale analyse *Faciliteter til danskernes svømme- og vandkultur* ser svømmehallen, som den mest demokratiske facilitet af de idrætsfaciliteter, man har i Danmark. I svømmehallen mødes borgere på tværs af befolkningsgrupper, alder og sociale lag. Det er særligt og værd at bygge videre på. Derudover ses en national tendens til, at flere danskere vil udendørs og være aktive, og de vil gerne have adgang til vandet i endnu højere grad, end der er mulighed for i dag. Brugergrupperne har derfor udviklet sig over tid, hvor der er kommet nye aktiviteter og selvorganiserede grupper til særligt på det åbne vand. Danskerne kører også gerne langt efter rekreative oplevelser. Måden vi bruger vandet på har derfor ændret sig, men det har bygningsmassen, der er fra 70'erne ikke. Det er derfor nærliggende også at kigge på energioptimering og bæredygtighed generelt. Samlet kalder det på nye måder at tænke faciliteter og støttemuligheder på - også i Aabenraa Kommune.

Fakta

Det nuværende landkort i Aabenraa Kommune over svømme- og vandfaciliteter

4 svømmehaller	2 terapibassiner
2 friluftsbade	Strande, grusgrave og søer

Økonomi

De seneste 5 år er der brugt ca. 12 mio kr. på renovering af svømmehaller og friluftsbade:

Arena Aabenraa	1.171.000 kr.
Bov Svømmehal	2.077.000 kr.
Rødekro Svømmehal	1.582.000 kr.
Tinglev Svømmehal	6.253.000 kr.
Ravsted Friluftsbad	940.000 kr.

Derudover årlige tilskud:

Tilskud til svømmehaller	8.700.00 kr.
Tilskud til friluftsbade	270.000 kr.
Tilskud til grusgrave	0 kr.
Økonomi til drift af strande	695.000 kr.
Økonomi til Blå Flag	79.000 kr.
Badevandsprøver årligt	142.000 kr.

Proces

I analysegrundlaget for Helhedsplanen udarbejdet af Keingart er der kigget på den nuværende kapacitet sammenlignet med øvrige kommuner i regionen, brugen af faciliteterne ift. booking og anvendelse, brugernes motivation samt hvilke aktiviteter, der bliver dyrket i dag. Ligeledes er der opstillet økonomiske nøgletal, der giver overblik over tilskud, forbrug, indtægter mm. Nogle data er præsenteret på de følgende sider. Hele analysegrundlaget for Helhedsplanen kan ses på www.aabenraa.dk/fritid/voresvand

Data danner grundlag for en række anbefalinger, som gennem en inddragelsesproces yderligere er blevet diskuteret og kvalificeret af en række interessenter. Aabenraa Kommune har bearbejdet det samlede materiale i form af analysegrundlaget for helhedsplanen samt den nationale analyse *Faciliteter til danskernes svømme- og vandkultur*, og på den baggrund er helhedsplanen udarbejdet. Derudover kommer der i løbet af 2021 en rapport, der kigger nærmere på energioptimering, indeklima og bæredygtighed generelt.

Tidslinje

- 10.06.20** Keingart besøger alle væsentlige vandfaciliteter, udvalgte strande og grusgrave i kommunen og får adgang til relevant data. Analyserapport udføres efterfølgende.
- 13.08.20** Workshop 1 gennemføres, hvor analysen fremlægges og dilemmaøvelse besvares.
- 28.10.20** Workshop 2 gennemføres digitalt, hvor 5 scenarier for en mulig fremtidig udvikling fremlægges og fordele og ulemper diskuteres.
- 15.12.20** Workshop med udvalgte unge fra Campusrådet gennemføres.
- 15.12.20** Workshop 3 gennemføres digitalt, hvor udkast til analysegrundlaget fremlægges til kommentering og herefter tilrettet.
- 13.01.21** Præsentation af analysegrundlag for Kultur og Fritidsudvalget.
- 07.04.21** Drøftelse af analysegrundlag i Kultur og Fritidsudvalget.
- 05.05.21** Præsentation af forslag til helhedsplan som sendes i høring.

Udvikling inden for tre områder

Elementer i helhedsplanen for vandfaciliteter og aktiviteter fordeler sig på følgende tre områder: Indendørs svømmehaller, friluftsbade og udendørs faciliteter. Til sammen sætter de tre områder rammen for, hvad der arbejdes for at gennemføre i de kommende 10 år.

Indendørs svømmehaller

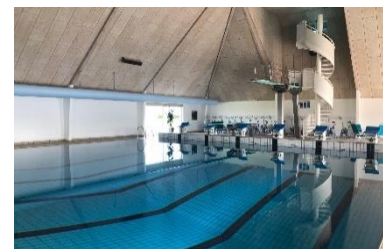
Fire svømmehaller i Aabenraa, Bov, Tinglev og Rødekro

Arena Aabenraa – Bør udbygges efter fremtidens behov med tilbud om elitetræning, svømning, undervisning, leg, varmtvandstræning og wellness. Et visionsoplæg skal sætte rammen for fremtidens svømmehal. 1. etape realiseres i 2022-23. Herefter skal der arbejdes videre med realisering af etape 2 og 3.

Bov Svømmehal – Bør tilbyde undervisning, varmtvandstræning, familie-events, udspring, leg og evt. udendørs wellness på sigt. En udviklingsplan skal skitsere muligheder for at etablere nye tiltag og udendørs wellness.

Tinglev Svømmehal – Kan med fordel tilbyde familieaktiviteter, tumlemuligheder for børn og unge, udspringevent, pool-parties samt aktiviteter for ældre. Et visionsoplæg for Tinglevs samlede idrætsfaciliteter skal sætte retning for, hvordan der bliver skabt mest mulig aktivitet for pengene. Herefter skal det afklares hvilke aktiviteter og initiativer, der skal prioriteres og prøves af.

Rødekro Svømmehal – Svømmehallens tilstand og estimerede levetid på ca. 5 år gør, at der bør forventes store udgifter i fremtiden til renovering. Svømmehallen holdes dog åben, indtil udgifterne overstiger, hvad der er muligt at afholde inden for budgetterne. På det tidspunkt skal der tages en beslutning om svømmehallens fremtid.

Indendørs svømmehaller

Terapibade

Terapibadene fortsætter som hidtil dog med opfordring om, at de åbnes mere op for øvrige relevante brugergrupper. Terapibadene er nybyggede/nyrenoverede og bør benyttes til rehabiliteringsforløb o.l. Terapibad Tinglev indgår som element i helhedsplan for Tinglevs samlede idrætsfaciliteter.

Friluftsbade

Organisk rensende svømmesøer

Det undersøges nærmere, hvordan friluftsbadene kan udvikles og omdannes til organisk rensede svømmesøer, og hvordan tilførslen af rekreative elementer som fx sauna og vildmarksbade kan forlænge brugen af et friluftsbad.

Udendørs faciliteter

Bynære vandfaciliteter udbygges i Aabenraa

Potentialet for at etablere faciliteter til vandsport og rekreative formål i Aabenraa er allerede beskrevet i *Visionsoplæg for et vandsportscenter* i 2018. Ligesom potentialerne for at koble faciliteterne med øvrige spots langs kysten er tydelige. Der gennemføres en undersøgelse i 2021-22 af indhold af badefaciliteter/en vandsportsarena. Undersøgelsen skal munde ud i et skitseforslag med budget og tidsplan for realisering.

Udendørs faciliteter

Roklubber i Aabenraa og Kollund, samt vandskikklub i Rødebro

Foreninger med velfungerende anlæg og klubmiljøer. Dialog indgås med foreningerne om potentialer i at synliggøre og udvikle nye tilbud drevet af de lokales egne ønsker.

Vandlegeplads udvikles ved udvalgt strand

Børnefamilierne bør have særligt gode vilkår ved en eller flere strande. Der laves en undersøgelse af mulige placeringer samt indhold.

Tre naturcentre etableres: Genner - Varnæs - Sønderhav/Kollund

Der igangsættes lokale processer, der skal afdække mulige placeringer samt indhold i et naturcenter, hvilket kan være alt fra basisfaciliteter som toiletter og madpakkehuse til saunaer, vildmarksbade, støttefunktioner for vandsport, shelters, grej, formidling mm.

Friluftsstøttepunkter

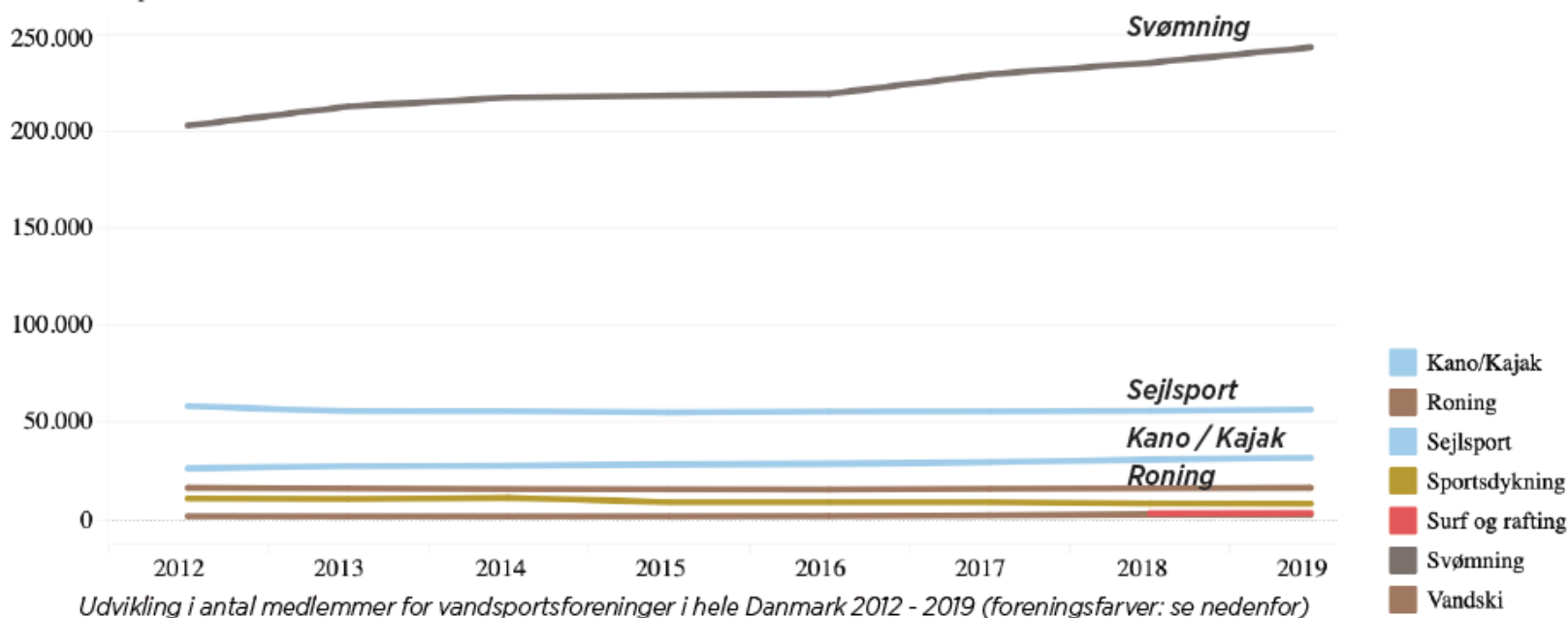
Der igangsættes lokale processer, der skal afdække ønsker og behov for fx at etablere platforme til naturobservation, shelters og stier ved åer og søer, så adgang til vandet sikres og friluftslivet og naturoplevelser understøttes. Processerne kobles til udviklingsperspektiver fx i Klipleve og Ålandet og øvrige relevante steder.

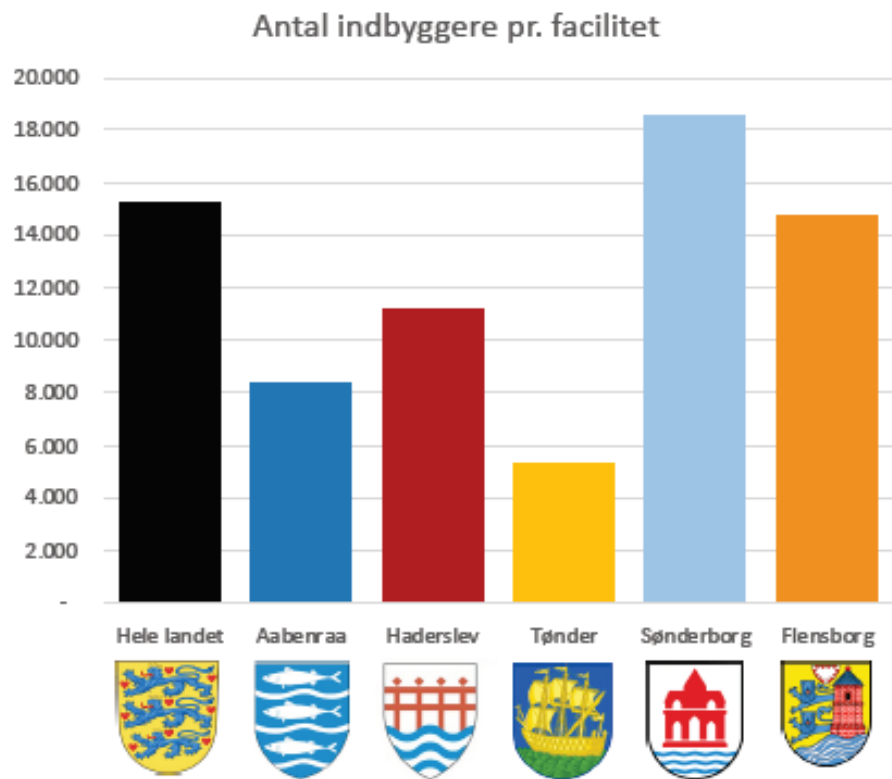
Nedslag i analysen

SÅDAN BRUGER DANSKERNE VANDET

De nationale statistikker viser, at ca. 360.000 danskere i 2019 var medlem af en forening med vandsportsaktiviteter. I Aabenraa Kommune dyrkede 3.000 personer i 2019 vandrelaterede aktiviteter i en lokal forening. Langt hovedparten er medlemmer i svømmeforeningerne og størstedelen er børn under 12 år. Hertil kommer dem, der benytter faciliteterne i den offentlige åbningstid. Antallet af gæster i den offentlige åbningstid vurderes til at have været stabilt over de seneste 5 år, mens medlemstallene i foreningerne er let faldende. Det kan hænge sammen med, at flere svømmeclubber har haft udfordringer pga. lukkeperioder, skiftende bestyrelser mm. Medlemstallene i de udendørs foreninger ligger stabilt, der opleves dog en større efterspørgsel her og mange dyrker aktiviteter på egen hånd. Derfor ses et potentiale i at udvikle tilbud indendørs til voksne samt nye aktiviteter og faciliteter udendørs.

Historiske tal pr. aktivitet

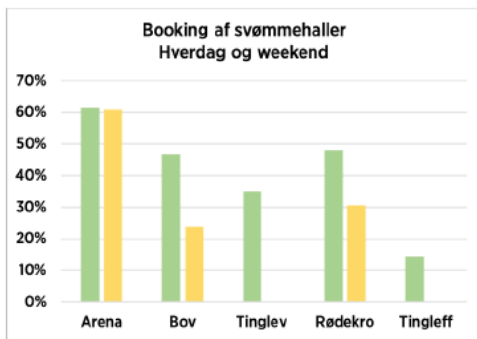
Kilde: Danmarks Statistik, IDAN, Aabenraa Kommune

KAPACITET

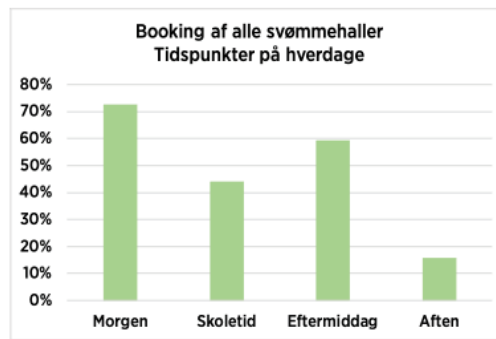
Ved sammenligning med de omkringliggende kommuner og landsgennemsnittet ses det at borgerne i Aabenraa Kommune har relativt mange svømmefaciliteter til rådighed pr. indbygger.

Hvor der i Aabenraa kun er ca. 8.000 borgere der deles om en svømmefacilitet er der på landsbasis ca. 16.000 borgere pr. svømmefacilitet. I opgørelsen er medregnet de to friluftsbade i Ravsted og Bylderup. Hvis de udelades har Aabenraa ca. lige så mange faciliteter pr. indbygger som Haderslev.

Som det ses, har eksempelvis Flensborg ret få svømmefaciliteter, hvilket kan være en medvirkende grund til, at svømmehallen i Bov har en del gæster fra området syd for grænsen.

Grøn: Hverdag, Gul: Weekend

BOOKING

Svømmehallerne udnyttes bedre på hverdage end i weekender. Morgen og eftermiddag er de bedst udnyttede tidspunkter.

Det viser potentialerne for, hvor der kan arbejdes med at tilbyde og igangsætte nye aktiviteter for forskellige målgrupper.

SKOLESVØMNING

Hver skole får i Aabenraa Kommune tildelt 50 timer pr. årgang i 5. klasse til skolesvømning. Det vil sige, at hver elev har skolesvømning en time om ugen i et skoleår. Udgifterne for dem der skal transporteres med bus refunderes, så skolerne er stillet lige, uanset om de ligger tæt på eller lidt længere væk fra en svømmehal. Skolesvømning udgør mellem 5 og 10 % af aktiviteterne i svømmehallerne svarende til 1400 timer årligt fordelt i svømmehallerne, hvilket samlet set svarer til 27 timer om ugen. Vurderingen er, at der er plads til mere skolesvømning både i Arena Aabenraa, Bov og Tinglev svømmehal, hvis det skulle blive nødvendigt.

Svømmehaller i Aabenraa Kommune

■ Offentlige timer ■ Foreningstimer ■ Skoletimer

Svømmehaller i hele Danmark

Kort over skoledistrikter og folkeskoler i Aabenraa Kommune

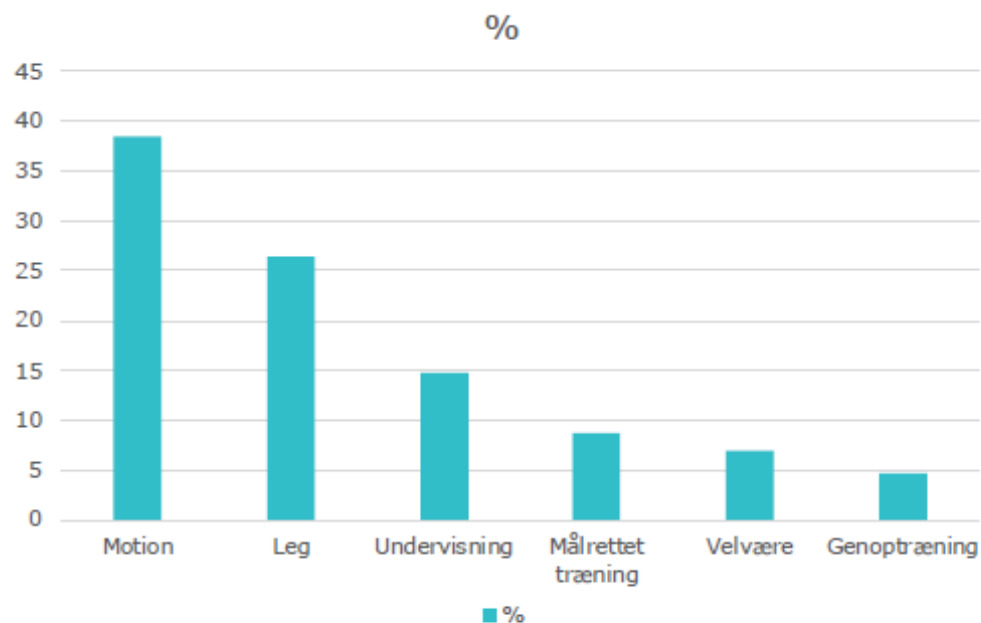
SKOLERNES TILKNYTNING TIL SVØMMEHALLER

Rødekro Svømmehal benyttes af 6 folkeskoler: Hærvejsskolen, Hjørnkær Skole, Hellevad Børneunivers, Hovslund Børneunivers, Gøttrup Univers og Høje Kolstrup Skole og derudover Deutsche Schule Rothenkrug.

Arena Aabenraa benyttes af 5 folkeskoler: Kongehøjskolen, Løjt Kirkeby Skole, Stubbæk Skole, Høje Kolstrup Skole og 10. Aabenraa og derudover Friskolen Aabenraa og Deutsche Privatschule Apenrade

Tinglev Svømmehal benyttes af 4 folkeskoler: Tinglev Skole, Bylderup Skole og Børnehus, Ravsted Børneunivers, Bolderslev Skole og derudover Søgård Friskole, Småskolen Søgårdhus og Deutsche Schule Tingleff.

Bov Svømmehal benyttes af 4 folkeskoler: Lyreskovskolen, Fjordskolen, Felsted Central Skole, Kollund Skole og Børnehus og derudover Deutsche Schule Pattburg og Grænseegnens Friskole.

Forskellige aktiviteter popularitet i svømmefaciliteter i Aabenraa Kommune.
Kilde: DGI; Svømmehalsanalyse Aabenraa (2018)

MOTIVATION

Brugere har mange forskellige formål, men går fortrinsvist efter leg og motion i Aabenraa Kommune. Dog er aktivitetsinteresser meget afhængig af alder.

DGI gennemførte i 2018 en spørgeskemaundersøgelse om borgernes benyttelse af svømmehallerne i Aabenraa Kommune.

Resultatet viser, at det er vigtigt at have faciliteter, der appellerer til en bred målgruppe. Dermed kan man tiltrække flere brugere og på den baggrund skabe bedre økonomi og mere sammenhængende driftsmodel. Der kan med fordel arbejdes med at få flere brugergrupper i vandet på samme tid. Her er det vigtigt at finde gode modeller for, hvordan det kan lade sig gøre, så det skaber en god synergieffekt mellem brugergrupper.

Realisering

Med helhedsplanen er potentialerne skitseret, og de er store for udvikling af faciliteter og aktiviteter i Aabenraa Kommune. På de foregående sider er det blevet fremhævet, hvad der skal arbejdes henimod, og de første skridt er præsenteret.

I det videre arbejde vil enkeltsager blive fremlagt for Kultur- og Fritidsudvalget, når det er aktuelt, ligesom udvalget vil få en årlig status på, hvordan arbejdet med at realisere helhedsplanen går. Der bliver derudover nedsat en administrativ projektgruppe, som skal sikre fremdriften i arbejdet med at realisere helhedsplanen.

